

T.C.
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

DERS	: Eğitimde Araştırma Yöntemleri I
ÖĞRETİM ÜYESİ	: Doç. Dr. Engin KARADAĞ
TELEFON	: 0 (222) 229 31 23 / 1644
E-POSTA	: enginkaradag@ogu.edu.tr & engin.karadag@hotmail.com
WEB	: www.enginkaradag.com

Dersin Amacı ve İçeriği: Bu dersin temel amacı araştırma sürecini (sorun belirleme, veri toplama, veri analizi ve sonuçları yorumlama) incelemek, belli başlı bilimsel araştırma yöntemlerini (deneysel yöntem, tarama yöntemi, ilişkisel yöntem vd.) gözden geçirmek ve öğrencilerin belirli bir konu hakkında araştırma yapabilmeleri için gereken literatür bulma, veri toplama, verileri değerlendirme ve rapor yazma tekniklerini uygulamalı olarak öğrenmelerini sağlamaktır.

Dersin Hedefleri: Öğrencilerin;

- ◆ Bilimde -özellikle bilgi yönetiminde- araştırmanın rolü hakkındaki anlayışlarını geliştirmek;
- ◆ Araştırma süreci ve yöntemleri hakkında bilgi edinmelerine yardımcı olmak;
- ◆ Bilgi yönetimi alanındaki araştırmaları ciddi bir biçimde analiz etme ve değerlendirme yetisi edinmelerini sağlamak;
- ◆ Bilgi yönetimi alanındaki sorunların çözümünde sistemli düşünmelerini ve analitik yöntemleri uygulamalarını sağlamak;
- ◆ Veri toplama, veri analiz ve değerlendirme tekniklerini öğretmek;
- ◆ Araştırma önerisi ve araştırma raporu hazırlama hakkında bilgi edinmelerini sağlamaktır.

Dönem Sonu Değerlendirmesi: Dönem notunun oluşmasında vize sınavı (%20), final ödevi (%40) ve dönem ödevi (%40) etkilidir. Dönem ödevini bir araştırma öneri içer raporu içermektedir. Öğrencilerin her derste verilen bölümleri okumaları ve verilen ödevleri mutlaka tamamlamaları gerekmektedir.

DERS ANA HATLARI

Hafta	Tarih	Konu
1.	19-23 Eylül	Tanışma ve dersin içeriğiyle ilgili detaylı bilgilendirme Bilim ve araştırma / Eğitim Araştırmalarının Temel İlkeleri [Bilimsel araştırmanın alternatifleri, bilimin işleyişi, nicel ve nitel araştırma, araştırma sürecinin adımları,]
2.	26-30 Eylül	Okuma <ul style="list-style-type: none">◆ Toplumsal Araştırma Yöntemleri – Bölüm 1◆ Yelken, R. (2004). Modern bilimin eleştirel dayanakları. <i>Sosyoloji Dergisi</i>, 12-13, 223-232. Problem/Amaç [Araştırma probleminin seçimi ve ölçütler, araştırma probleminin tanımlanması, değişkenler, hipotez, hipotez türleri hipotezin özellikleri, amaç, hipotezlerin oluşturulması, sayıtlılar, sınırlılıklar, önem ve operasyonel tanımlar]
3.	03-07 Ekim	Okuma <ul style="list-style-type: none">◆ Toplumsal Araştırma Yöntemleri – Bölüm 2-3◆ APA – Bölüm 1◆ Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik açıdan incelenmesi. <i>Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi</i>, 10(3), 75-87.

		<p>Literatür Değerlendirmesi [Literatür değerlendirme kaynakları, basılı kaynaklar, veri tabanları, İnternet vb.]</p>
4.	10-14 Ekim	<p>Okuma</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Toplumsal Araştırma Yöntemleri – Bölüm 5 ◆ APA – Bölüm 2 ◆ Eriş, B. (2008). Zekâ: Amerikan deneyiminin kritik kuram perspektifinden analizi. <i>Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri</i>, 8(1), 59-87. ◆ Baloğlu, N., & Karadağ, E. (2000). Ruhsal liderlik üzerine teorik bir çözümleme. <i>Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi</i>, 15(58), 165-190.
		<p>Nitel ve Nicel Araştırma Tasarımları [Nirengi, nitel ve nicel yönelimler, nitel tasarım başlıkları, nicel tasarım başlıkları]</p>
5.	17-21 Ekim	<p>Okuma</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Toplumsal Araştırma Yöntemleri –Bölüm 4-6 ◆ APA – Bölüm 3 ◆ Kuş, E. (2007). Sosyal bilim metodolojisinde paradigma dönüşümü ve psikolojide nitel araştırma. <i>Türk Psikoloji Yazıları</i>, 10(20), 19-41. ◆ Ekiz, D. (2004). Eğitim dünyasının nitel araştırma paradigmasıyla incelenmesi: doğal ya da yapay. <i>Türk Eğitim Bilimleri Dergisi</i>, 2(4), 415-441.
		<p>Örnekleme [Olasılıklı olmayan örnekleme, olasılıklı örnekleme, evrenin tanımlanması, örneklem büyüklüğü, örneklemin temsiliyet gücü]</p>
6.	24-28 Ekim	<p>Okuma</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Toplumsal Araştırma Yöntemleri – Bölüm 8 ◆ APA – Bölüm 3 ◆ Karadağ, E. (2010). Typology of analytical errors in sampling method: An analysis of the 2003-2007 education science dissertations in Turkey. <i>Manuscript submitted for publication.</i>
		<p>Deneysel araştırma [Araştırma hipotezinin oluşturulması, rastlantısal atama, deney tasarımı mantığı, iç ve dış geçerlik, araştırma sonuçlarının karşılaştırılması]</p>
7.	30 Ekim -04 Kasım	<p>Okuma</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Toplumsal Araştırma Yöntemleri – Bölüm 9 ◆ APA – Bölüm 3 ◆ Şimşek, A. (2007). İlköğretim 5. Sınıf öğrencilerinin kronolojik algılarının geliştirilmesine yönelik yarı deneysel bir çalışma. <i>Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri</i>, 7(1), 589-615. ◆ Günel, M., Memiş, K. E., & Büyükasap, E. (2010). Yapararak yazarak bilim öğretimi-YYBÖ yaklaşımının ilköğretim öğrencilerinin fen akademik başarısına ve fen ve teknoloji dersine yönelik tutumuna etkisi. <i>Eğitim ve Bilim</i>, 35(155), 49-62.
8.	07-11 Kasım	Kurban Bayramı Tatili
9.	14-18 Kasım	Vize Sınavı

		<p>Tarama araştırması – İlişkisel araştırma [Araştırma amacının oluşturulması, tarama ve ilişkisel araştırmasının mantığı, tarama ve ilişki türleri]</p> <p>Okuma</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Toplumsal Araştırma Yöntemleri – Bölüm 10 ◆ APA – Bölüm 4 ◆ Baloğlu, N., Karadağ, E., & Doğan, A. E. (2008). İlköğretim okulu yöneticilerinin mesleki etik davranışları. <i>İş Ahlakı Dergisi</i>, 1(2), 7-26. ◆ Karadağ, E., Yalçınkayalar, P., & Baloğlu, N. (2006). İlköğretim okulu yöneticilerinin öğretmenler tarafından algılanan demokratik tutumları ile öğretmenlerin demokratik değerleri üzerine ilişkisel bir araştırma. <i>Değerler Eğitim Dergisi</i>, 4(12), 65-82.
10.	21-25 Kasım	
		<p>Nedensel araştırma [Araştırma amacının oluşturulması, nedensel araştırmanın mantığı, zaman sırası, ilintileme]</p> <p>Okuma</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Sosyal Araştırmalara Giriş – Bölüm 5 ◆ APA – Bölüm 5 ◆ Karadağ, E. (2009). Ruhsal liderlik ve örgüt kültürü : Bir yapısal eşitlik modelleme çalışması. <i>Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri</i>, 9(3), 1357-1405. ◆ Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri doktora tezlerinde kullanılan araştırma modelleri: Nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri. <i>Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi</i>, 16(1), 49-71.
11.	29 Kasım – 02 Aralık	
		<p>Nitel ve Nicel Ölçüm [Ölçüm neden gerekli, nicel ve nitel ölçüm, ölçüm sürecinin bölümleri, geçerlik ve güvenilirlik]</p> <p>Okuma</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Toplumsal Araştırma Yöntemleri –Bölüm 7 ◆ APA – Bölüm 6 ◆ Demirali Y. E. (1995). Ölçeklerde geçerlik ve güvenilirlik. <i>Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi</i>, 7, 125-148. ◆ Baloğlu, N., & Karadağ, E. (2008). Öğretmen yetkinliğinin tarihsel gelişimi ve Ohio öğretmen yetkinlik ölçeği: Türk kültürüne uyarlama, dil geçerliği ve faktör yapısının incelenmesi. <i>Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi</i>, 14(56), 571-606. ◆ Karadağ, E. (2010) Eğitim bilimleri doktora tezlerinde kullanılan ölçme araçları: nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri. <i>Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri</i>.
12.	05-09 Aralık	
		<p>Nitel veri analizi [Verilerin ele alınması, tek değişkenli sonuçlar, iki değişkenli sonuçlar, yordamsal istatistik]</p> <p>Okuma</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Toplumsal Araştırma Yöntemleri – Bölüm 12 ◆ APA – Bölüm 7
13.	12-16 Aralık	
		<p>Araştırmanın Raporunun Yazılması [Dipnot, APA, Harvard vb. yazım stillerinin kullanımı vb.]</p> <p>Okuma</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ TUBA, Bilimsel Araştırmada Etik ve Sorunları [www.tuba.gov.tr/files_tr/yayinlar/yayin_data/bilimsel.pdf web adresinden edinilebilir]
14.	19-23 Aralık	

		Araştırmanın Raporunun Yazılması [Araştırma raporu, bilimsel araştırmanın politikası, objektiflik ve değerden bağımsızlık]
15.	26-30 Aralık	Okuma ♦ Toplumsal Araştırma Yöntemleri – Bölüm 16 ♦ APA – Bölüm 9
		Dersin değerlendirilmesi [Araştırma raporlarının incelenmesi, değerlendirilmesi ve araştırma raporları üzerinde tartışma]
16.	02-06 Ocak	Okuma ♦ Karadağ, E. (2009). <i>Türkiye’de eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik ve metodolojik açıdan incelenmesi: Bir durum çalışması.</i> Yayınlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
17.	09-13 Ocak	Final Sınavı

Temel Kaynaklar

- ♦ APA (2009). *Amerikan Psikoloji Derneği yayım kılavuzu.* İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- ♦ Neuman, W. Lawrence (2008). *Toplumsal araştırma yöntemleri.* İstanbul: Yayınodası Yayıncılık.
- ♦ Punch, Keith F. (2005). *Sosyal araştırmalara giriş: Nitel ve nicel yaklaşımlar.* İstanbul: Siyasal Kitapevi.
- ♦ McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2006). *Research in education: Evidence based inquiry.* Boston, MA: Brown and Company.
- ♦ Medawar, P. M. (2004). *Genç bilim adamına öğütler.* Ankara: Tubitak Yayınları

Temel Okumalar

- ♦ Baloğlu, N., & Karadağ, E. (2000). Ruhsal liderlik üzerine teorik bir çözümleme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15(58), 165-190.
- ♦ Baloğlu, N., & Karadağ, E. (2008). Öğretmen yetkinliğinin tarihsel gelişimi ve Ohio öğretmen yetkinlik ölçeği: Türk kültürüne uyarlama, dil geçerliği ve faktör yapısının incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 14(56), 571-606.
- ♦ Baloğlu, N., Karadağ, E., & Doğan, A. E. (2008). İlköğretim okulu yöneticilerinin mesleki etik davranışları. *İş Ahlakı Dergisi*, 1(2), 7-26.
- ♦ Demirali Y. E. (1995). Ölçeklerde geçerlik ve güvenilirlik. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7, 125-148.
- ♦ Ekiz, D. (2004). Eğitim dünyasının nitel araştırma paradigmasıyla incelenmesi: doğal ya da yapay. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(4), 415-441.
- ♦ Eriş, B. (2008). Zekâ: Amerikan deneyiminin kritik kuram perspektifinden analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 8(1), 59-87.
- ♦ Günel, M., Memiş, K. E., & Büyüksap, E. (2010). Yapararak yazarak bilim öğretimi-YYBÖ yaklaşımının ilköğretim öğrencilerinin fen akademik başarısına ve fen ve teknoloji dersine yönelik tutumuna etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 35(155), 49-62.
- ♦ Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik açıdan incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- ♦ Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri doktora tezlerinde kullanılan araştırma modelleri: Nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(1), 49-71.
- ♦ Karadağ, E. (2009). Ruhsal liderlik ve örgüt kültürü : Bir yapısal eşitlik modelleme çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9(3), 1357-1405.
- ♦ Karadağ, E. (2009). *Türkiye’de eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik ve metodolojik açıdan incelenmesi: Bir durum çalışması.* Yayınlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- ♦ Karadağ, E. (2010). Typology of analytical errors in sampling method: An analysis of the 2003-2007 education science dissertations in Turkey. *Manuscript submitted for publication.*
- ♦ Karadağ, E. (2011) Instruments used in doctoral dissertations in educational sciences in Turkey: Quality of research and analytical errors. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 11(1), 311-334.
- ♦ Karadağ, E., Yalçınkayalar, P., & Baloğlu, N. (2006). İlköğretim okulu yöneticilerinin öğretmenler tarafından algılanan demokratik tutumları ile öğretmenlerin demokratik değerleri üzerine ilişkisel bir araştırma. *Değerler Eğitim Dergisi*, 4(12), 65-82.
- ♦ Kuş, E. (2007). Sosyal bilim metodolojisinde paradigma dönüşümü ve psikolojide nitel araştırma. *Türk Psikoloji Yazıları*, 10(20), 19-41.
- ♦ Şimşek, A. (2007). İlköğretim 5. Sınıf öğrencilerinin kronolojik algılarının geliştirilmesine yönelik yarı deneysel bir çalışma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7(1), 589-615.
- ♦ TUBA, Bilimsel Araştırmada Etik ve Sorunları [www.tuba.gov.tr/files_tr/yayinlar/yayin_data/bilimsel.pdf web adresinden edinilebilir]
- ♦ Yelken, R. (2004). Modern bilimin eleştirel dayanakları. *Sosyoloji Dergisi*, 12-13, 223-232.